

Vì i ng i Vi t Nam, nên ghi nh , suy ng m nh ng gì là lý thú, b ích nh t t Mùa Xuân -r p...

Làn sóng đ u tranh sôi s c c a Mùa Xuân -r p đã di n ra h n 10 tháng. Ba ch đ đ c tài s p đ , m t s ch đ đ c tài châu Phi và Trung Đông lung lay. Các ch đ đ c tài đ c đ ng khác nao núng.

Hình nh nhà đ c tài Libya b t đ Moammar Gadhafi đ c nhìn th y trong đ ng tro tàn t i trung tâm thành ph Sirte

Ch trong 10 tháng, b m t chính tr -tâm lý-xã h i c a th gi i thay đ i rõ r t.

Tr c h t là s b t ng . Cu i năm 2010, các nhà bình lu n th i s qu c t kh p th gi i t ng k t năm 2010, đ đoán v năm 2011, nh ng không m t ai tiên đoán v Mùa Xuân -r p. Đó là ti ng s m vang đ ng đ u Xuân, b t ng , không có trong đ báo th i ti t.

V y thì xin ch ai còn bi quan. Các ch đ đ c đoán thét ra l a, c m đoán t do công dân, đàn áp ng i yêu n c, nhìn bên ngoài có v m nh, nh ng th c s r t y u, lúc nào cũng có th s p đ khi có s ki n châm ngòi. Đó là nh ng «con h gi y», «con s t gậy rắng», theo cách nói c a báo chí Tunisia và Ai C p.

B c t ng Berlin đ s p cu i năm 1989 cũng b t ng . Ch đ đ c đ ng Liên Xô tan rã tháng 8-1991 cũng b t ng . Các s ki n b t ng trên đ u mang tính t t y u c a quy lu t thép: nhân nào qu y, gieo gió g t bão.

Tunisia, quân đ i không th c hi n l nh c a T ng th ng Ben Ali đàn áp dân chúng xu ng đ ng, t l nh th đô Tunis tuyên b quân đ i không n súng vào dân.

Cuối tháng 2-2011, 2 phi công Libya lái máy bay Mig-23 đã không bắn vào dân chúng theo lệnh của Gadhafi, và sau đó hạ cánh xuống đảo Malta. Đầu tháng 9 các phi công này được đón tiếp nồng nhiệt và anh hùng khi họ trở về Tripoli.

Vậy thì các lực lượng quân đội Tunisia và Libya trung thành với chế độ, tuân theo mệnh lệnh của lãnh tụ, lập đi lập lại hàng tuần, dần dần y doanh trở lại, chỉ là khu vực hi vọng vô nghĩa.

T Tunisia, anh sinh viên Mohamed Bouazizi thốt lên nỗi đau khổ của người trẻ nghèo khổ ở Tunisia, làm giàu trên sự nghèo đói của người lao động, đầy dẫy của tù nhân trong gông cùm nô lệ.

Ai Cập, anh thanh niên Wael Ghonim dùng Facebook để liên lạc, thông tin, kết nối với hàng vạn người bạn như một diễn đàn hành động, phối hợp các cuộc đấu tranh chống lại bộ máy an ninh và bòn rút tiền.

Nhà trí thức Pháp Bernard Henry Lévy từ Bắc Phi về, nhận thấy rằng cuộc cách mạng Mùa Xuân -r-p là cuộc cách mạng của tuổi Xuân, của tuổi trẻ có học, tận dụng để nói chuyện tay, dùng Twitter, Facebook, máy ảnh số để chụp ảnh, điểu hành động của người dân thay thế cách thức trước kia, khi chỉ có báo chí truyền thông, đảng phái chính trị.

Cuộc nổi dậy ở Bắc Phi có 2 mặt liên kết chặt chẽ: trong nước và trên nước ngoài, nội chiến và quốc tế, cốt lõi là quân chúng Libya xuống đường ôn hòa và lực lượng quân sự của NATO - Tập đoàn quân số 1 của Đệ Nhất Tây Địa Trung Hải. Hai yếu tố đều có ý nghĩa quyết định. Yếu tố nội chiến phải có trọng tâm. Khi đó, tình hình có vẻ yên ổn, nhưng bên dưới, cuộc đấu tranh, có dịp là bùng nổ xung thiên. Bên dưới cuộc đấu tranh không thể không dùng bạo lực khi bị dồn ép. Máu đổ, máu rơi. Thế giới vẫn minh tung ra «quyền và nghĩa vô can thiệp». Chỉ trong 2 tháng, 300 máy bay, 1500 xe tăng, 12 sân bay, và 6 sự chụp ảnh của Gadhafi bị tiêu diệt, lực lượng nổi dậy từ vũ trang, từ tổ chức, từ huấn luyện rất nhanh với sự hỗ trợ của vũ khí và chuyên gia NATO, kết hợp nhuần nhuyễn trên không với mặt đất, làm tan rã rất nhanh lực lượng quân đội Gadhafi, nòng cốt là bộ binh đánh thuê khát máu lực lượng cao, không chút ý thức quốc gia.

Các chđ đc tài đc đng Bc Phi luôn ép buc nhân dân phđ đng nhđ t chúng vđ i dân tđc, tđ vđ đngđc là đđ i đđ n chân chính cđ a nhân dân, tđ cho mình cđ m quyđ n không thđ i hđ n, vĩnh viđ n; Gadhafi sđ p chđ t đđ n nđ i còn ba hoa là toàn dân đang cđ m sđng bđ o vđ hđ n đđ n giđ t máu cuđ i cùng, còn lão xđđ c gđ i nhân dân nđ i đđ y là “lũ chuđ t cđ ng bđ n thđ u”.

Thđ nhđ ng, Gadhafi nđ m trong tay 200 tđ đđla, có mang theo đđđc khi chui xuđ ng cđ ng hay không? Mubarak có tài sđ n 12 tđ đđla nay có mang theo đđđc vào trong tù hay không? Ben Ali cùng bà vđ Leila vđ a bđ tòa án Tunis tuyên án vđ ng mđ t 35 năm tù cđ 2 vđ tđ i giđ t dân, ăn cđ p vô vàn tài sđ n quđ c gia, hiđ n trong tâm trđ ng ra sao trong cuđ c sđ ng lđ u đđy tđ i đ Rđ p Xê-út.

Kđ t thúc bi thđ m cđ a nhđ ng chđ đđ , nhđ ng kđ cđ m quyđ n đđ c tài, tham nhđng, chà đđ p dân chđ , đđn áp nhân dân nhđ vđ a nêu trên đđy là nhđ ng sđ kiđ n đđng cho mđ i ngđđ i suy ngđ m.